

Vejledning

Hvad kan Retningslinje- funktionen hjælpe med?

© Sundhedsvæsenets Kvalitetsinstitut, 2025

Udgiver
Sundhedsvæsenets Kvalitetsinstitut
Hedeager 3
8200 Aarhus N

www.sundk.dk

Versionsdato: 08. december 2025

Indholdet kan frit citeres med tydelig kildeangivelse

Indhold

Indledning	4
Metodemæssig bistand	5
Problemstilling og valg af emne/r	5
Søgestrategi og litteratursøgning	6
Evidensvurdering og anbefaling	6
Høring	6
Administrativ bistand	7
Supplerende materialer	8

Indledning

En konsekvent høj kvalitet i patient pleje- og behandlinger er et fælles mål i Danmark.

Ét middel hertil er kliniske retningslinjer - systematisk udarbejdede anbefalinger, der kan bruges som beslutningsstøtte af klinikere og patienter, når de skal træffe beslutning om passende og korrekt sundhedsfaglig ydelse i specifikke kliniske situationer.

Retningslinjerne sammenfatter den hastigt voksende mængde af evidens, som kan være svær for den enkelte kliniker at holde sig opdateret på.

De kliniske retningslinjer er forankret i de faglige miljøer, men arbejdet kan suppleres med metodemæssig og administrativ bistand fra Retningslinjefunktionen hos Sundhedsvæsenets Kvalitetsinstitut. Denne vejledning konkretiserer indholdet af den bistand.

Metodemæssig bistand

Retningslinjefunktionen kan være jeres sparringspartner gennem hele processen med at udarbejde en klinisk retningslinje og kan være med til at sikre en høj metodemæssig standard.

For at ensrette og højne den metodemæssige kvalitet i retningslinjerne, har vi i Retningslinjefunktionen udarbejdet en retningslinjeskabelon, som vi anbefaler at arbejdet tager udgangspunkt i.

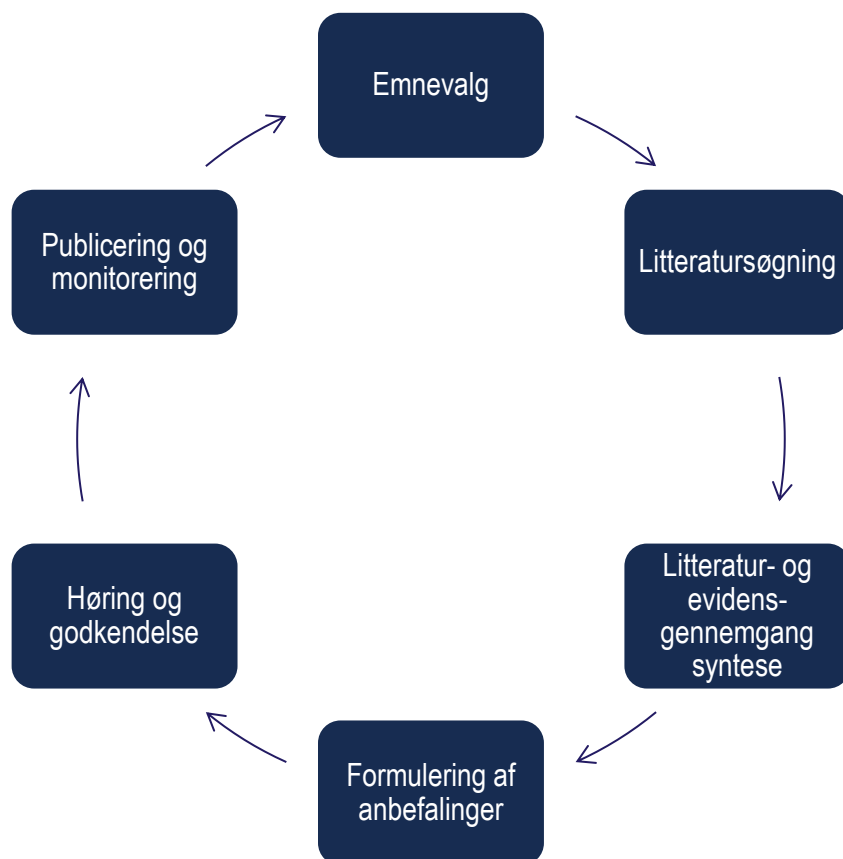
Derudover har vi udarbejdet en række vejledninger og arbejdsoplysninger, som vi henviser til i nedenstående afsnit. Alle trin i retningslinjeprocessen er beskrevet i selvstændige, detaljerede vejledninger.

Skabelon, vejledninger og arbejdsoplysninger er tilgængelige på hjemmesiden for **Sundhedsvæsenets Kvalitetsinstitut**.

Ved tvivl om hvilken vejledning eller hvilket arbejdsoplysning der skal anvendes, er I velkomne til at kontakte os i Retningslinjefunktionen.

I nedenstående afsnit præciseres hvordan Retningslinjefunktionen kan hjælpe i de forskellige dele af processen med at udarbejde en retningslinje.

Figur 1. Retningslinjeprocessen

Problemstilling og valg af emne/r

En retningslinje indeholder udvalgte og velafgrænsede kliniske problemstillinger. For hver problemstilling udvælger I ét eller flere emner, som kan danne baggrund for en systematisk

litteratursøgning og evidensvurdering. I Retningslinjefunktionen kan vi være sparringspartnere på udvælgelse af emnerne og - ved behov - formulering af fokuserede spørgsmål, definition af population, intervention, komparator og effektmål, samt typen af litteratur og in- og eksklusionskriterier.

For yderligere information om dette, se vejledningen *Valg af emne*.

Søgestrategi og litteratursøgning

I tæt samarbejde med tovholderen for forfattergruppen, hjælper vi i Retningslinjefunktionen gerne med at udforme en søgeprotokol samt søgestrategi for retningslinjen. Det kan aftales individuelt om vi skal foretage en systematisk litteratursøgning indenfor ét eller flere emner på udvalgte databaser. Vi har udarbejdet vejledningerne *Litteratursøgning*, *Litteraturgennemgang og evidensvurdering* samt *Adaptation af internationale retningslinjer*, som er relevante at orientere sig i. For at understøtte fremsøgning af den litteratur, der skal danne grundlag for retningslinjernes anbefalinger, har vi udfærdiget arbejds papirerne *Søgeprotokol* og *Flowchart*.

Ønsker I en udtømmende søgning på alle databaser for flere emner, anbefaler vi, at I søger hjælp til litteratursøgning hos en informationsspecialist på det lokale fagbibliotek.

Evidensvurdering og anbefaling

Anbefalinger i retningslinjer skal formuleres med afsæt i en syntese af indhold, kvalitet og ekspertudsagn i den eksisterende evidens. Hver anbefaling ledsages af en styrkevurdering (A-D), som er relateret til styrken af den underliggende evidens, herunder det valgte studiedesign og kvaliteten af dette. Til at understøtte jeres arbejde i forfattergruppen med formulering af anbefalinger og gennemgang af litteratur, har vi udarbejdet vejledningen *Formulering af anbefalinger* samt arbejds papirerne *Oxford Levels of Evidence* (2009), *Overblik og studiedesign* og *Evidenstabel*. I Retningslinjefunktionen kan vi være behjælpelige med at afklare studiedesign og evidensniveau ved tvivlsspørgsmål. Derudover kan vi hjælpe med metodemæssig vurdering af studierne for fx at afklare om der er bias, om fordelene overstiger ulemperne osv. Vi kan også give sparring i forbindelse med formuleringen af en given anbefaling.

Hvis evidensen ikke er entydig, kan vi være behjælpelige med at samle data ved hjælp af Forest plots, eller med at udfærdige Risk of Bias-tabel og/ eller GRADE-tabeller.

Høring

Det er jer i de enkelte forfattergrupper, der tager stilling til behovet for høring, og som selv gennemfører dette. I Retningslinjefunktionen kan vi ved behov formidle kontakt til patientpanel. Læs mere i vejledningen *Høring*.

Administrativ bistand

Retningslinjefunktionen hjælper med referencehåndtering. Vi anvender EndNote og sørger for at importere referencerne til vores referencebibliotek. Når I udarbejder retningslinjer, er det derfor nok at angive fx forfatter og årstal eller DOI-nummer i brødteksten, så sørger vi for korrekt referering.

Før en retningslinje bliver administrativt godkendt og publiceret, sikrer vi i Retningslinjefunktionen at retningslinjen lever op til skabelonkrav, layout, metodekrav osv. Vi foretager ikke sproglige justeringer, kommatering osv. medmindre vi ved gennemgang af retningslinjen falder over dette. Læs mere om processen i vejledningen *Godkendelse og offentliggørelse*.

Retningslinjefunktionen sørger også for versionsstyring af skabeloner, vejledninger, arbejdspapirer og ikke mindst retningslinjerne. I kan fra forfattergrupperne altid kontakte os mhp. at få den sidst godkendte retningslinje i word- eller pdf-format.

I forbindelse med at en retningslinje bliver godkendt, udfylder vi i Retningslinjefunktionen en udviklingstabel. Udviklingstabellen har som formål gradvist at øge kvaliteten af retningslinjen og skal ses som et redskab til at højne kvaliteten ved kommende revisioner. Fokus kan bl.a. være områder relateret til litteratursøgning, vurdering af evidensen eller metode.

Det er jer i de faglige selskaber som entydigt beslutter hvornår en retningslinje skal opdateres. I Retningslinjefunktionen understøtter vi processen ved at sende en reminder-mail tre måneder før opdateringsdato, hvis arbejdet med at revidere retningslinjen ikke allerede er påbegyndt. Læs mere om revideringsprocessen og typen af revidering i vejledningen *Opdatering*.

Når en retningslinje er administrativt godkendt orienterer vi de personer, som har udarbejdet den kliniske retningslinje samt formanden for det faglige selskab. Derefter bliver retningslinjen publiceret på relevant hjemmeside.

Supplerende materialer

Retningslinjefunktionen har udarbejdet metodevejledninger og arbejdsplaner til alle delprocesser i retningslinjearbejdet, som samlet er tilgængelige på sundk.dk

